

МОДЕРНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

15-16 травня 2025 року
м. Чернівці (Україна) – м. Сучава (Румунія)

Міністерство освіти і науки України
Чернівецька обласна військова адміністрація
Чернівецька міська рада
Державний торговельно-економічний університет (м. Київ, Україна)
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ (м. Чернівці, Україна)
Ужгородський торговельно-економічний інститут ДТЕУ (м. Ужгород, Україна)
Університет ім. Штефана чел Маре (м. Сучава, Румунія)
Трансильванський університет (м. Брашов, Румунія)
Вища школа економіки та менеджменту (м. Братислава, Словаччина)
Університет ARTIFEX (м. Бухарест, Румунія)
Університет Траз-уш-Монтиш і Алту-Дору (м. Віла-Реал, Португалія)
Лодзинський університет (м. Лодзь, Польща)

МОДЕРНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

***МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ***

**15-16 травня 2025 року
м. Чернівці (Україна) – м. Сучава (Румунія)**

Чернівці

Мехнопринк

2025

Микола Скрипник

РИНОК СТРАХОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ:	191
РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ	1

Микола Скрипник, Богдан Кочерган

УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ: ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНИЙ ТА	196
РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ	1

Олексій Малярчук

БЮДЖЕТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД У	200
ВОЄННИЙ ТА ПОСТВОЄННИЙ ПЕРІОДИ	1

Сергій Рилєєв, Ірина Дрінь

МЕТОДИКА DEA-АНАЛІЗУ В СИСТЕМІ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ	206
ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ	1

Тетяна Зубко

МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИМИ ФІНАНСАМИ	1 210

Сергій Рилєєв, Анна Кунічак

ОСНОВИ ОБЛІКУ КОНТРОЛЬОВАНИХ ОПЕРАЦІЙ	1 213

Ірина Лошенко

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ В	217
УМОВАХ КРИЗИ	1

*СЕКЦІЯ IV. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ
ІНСТРУМЕНТІВ МАРКЕТИНГУ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ*

Тетяна Жолуденко

ІННОВАЦІЙНИЙ МАРКЕТИНГ У ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ГАЛУЗІ ЯК	220
ІНСТРУМЕНТ АДАПТАЦІЇ ДО УМОВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	1

Неля Микитенко, Катерина Лисенко

ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ МАРКЕТИНГУ В	224
КАТЕГОРІЙНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ	1

Olena Honcharenko, Dmytro Vakulenko

SOCIAL NETWORKS IN PROMOTING TOURIST DESTINATIONS	1 227

залучення іноземних інвестицій, оскільки міжнародні донори надають перевагу компаніям з високим рівнем корпоративної етики та дотриманням стандартів звітності. ESG-стандarti дозволяють запобігти можливим репутаційним ризикам та зменшити вартість капіталу для компаній [5]. Виконання цих вимог призводить до збільшення витрат, що необхідно враховувати при управлінні корпоративними фінансами.

Список використаних джерел:

1. Арнольд Г. Порадник з корпоративних фінансів : посібник з фінансових ринків, рішень та методів / Пер. з англ. Дніпропетровськ. *Баланс Бізнес Букс*. 2007. 752 с.
2. Бланк І. О., Ситник Г. В. Управління фінансами підприємств. К.: КНТЕУ, 2005.
3. Волш К. Ключові показники менеджменту. 100+ фінансових конфіцієнтів для ефективного управління. 2024 р. 432 с.
4. Корпоративні фінанси в умовах глобальних викликів: монографія / Г. В. Блакита, Г. В. Ситник, І. В. Височин та ін. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 288 с.
5. Кондратюк І. С. ESG-КРИТЕРІЇ ЯК НОВИЙ ДРАЙВЕР ТРАНСФОРМАЦІЇ КОРПОРАТИВНОГО ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ. *Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами: Зб. Матеріалів VIII Всеукр. науково-практичної інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених [Електронний ресурс].* К.: КНЕУ, 2024. 723 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9967c5a7-4350-4890-bc61-62fd6921bfa1/content>

Сергій Рилєєв, к.е.н., доцент,

Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ,

Анна Куничак, бухгалтер, ТДВ «Чернівецький хімзавод»,

м. Чернівці

ОСНОВИ ОБЛІКУ КОНТРОЛЬОВАНИХ ОПЕРАЦІЙ

Контрольовані операції як елемент трансфертного ціноутворення посідають особливе місце у сучасній податковій системі, оскільки впливають на величину податкових зобов'язань підприємств та їх взаємовідносини з державними органами. Складність обліку контрольованих операцій полягає у тому, що українські підприємства часто не мають належного розуміння критеріїв визнання операцій контрольованими, а також

стикаються з труднощами у правильному застосуванні методів трансфертного ціноутворення. Недостатній рівень документального забезпечення операцій із пов'язаними особами підвищує ризик податкових санкцій, штрафів і податкових перевірок.

Основним нормативним документом, що регламентує порядок обліку таких операцій, є Податковий кодекс України, який визначає поняття «контрольованої операції», принцип «втягнутої руки», критерії контрольованості та вимоги до документального забезпечення [1].

В загальному визначенні контрольовані операції – це окремі операції, які здійснюються між окремими господарськими суб'єктами, контролюються відповідними органами Державної податкової служби. До даної категорії операцій відносяться всі операції господарського характеру, за результатами яких може відбуватися або завищення витрат, або заниження доходів, що в свою чергу приводить до заниження прибутку та відповідно несплату в повному обсязі податку прибуток.

Згідно з положеннями кодексу, контрольованими визнаються господарські операції з пов'язаними особами-нерезидентами, з нерезидентами з переліку «ризикових юрисдикцій», а також за участю комісіонерів-нерезидентів.

Підпункт 39.2.1.4 Податкового кодексу України визначає конкретний список можливих контрольованих операцій у 2025 році. Так, до них відносяться:

- операції з продукцією, як сировина або готові товари (в режимі експорт або імпорт);
- операції, які полягають у наданні або придбанні послуг;
- операції, об'єктом яких виступають нематеріальні активи або об'єкти інтелектуальної власності;
- операції фінансового характеру (лізинг, інвестиції, кредити);
- угоди купівлі-продажу, об'єктами яких можуть бути корпоративні права, цінні папери, інвестиції, матеріальні та нематеріальні активи;
- операції нерезидента з його постійним представництвом (резидентом України);

- операції передачі резидентом України нерезиденту функцій, активів, ризиків, у результаті яких на «неринкових умовах» зменшуються доходи (фінансовий результат) резидента.

Для визнання операції контрольованою мають бути одночасно дотримані два вартісні критерії: річний дохід платника податків понад 150 млн грн та обсяг операцій з одним контрагентом понад 10 млн грн [1]. А також така контрольована операція відповідає одній з ознак:

- суб'єктний склад (відносяться всі суб'єкти, з якими укладається контрольована операція, при цьому враховуються всі виключення та правила Податкового кодексу України);

- вид господарської операції (визначають, з чим пов'язана контрольована операція);

- обсяг операції (вартісні показники, тобто розмір угоди з окремим контрагентом);

- обсяг доходу від діяльності компанії, який безпосередньо вказується в бухгалтерському обліку.

Документація повинна підтверджувати, що умови контрольованих операцій відповідають ринковим (принцип «втягнутої руки» – *arm's length principle*). Для цього застосовуються методи трансфертного ціноутворення, зокрема: метод порівняльної неконтрольованої ціни, метод перепродажної ціни, метод «витрати плюс» тощо. Вибір методу залежить від характеру операції, наявності порівняльної інформації та доступності ринкових аналогів [2].

Ведення обліку контрольованих операцій передбачає кілька ключових етапів: ідентифікацію операцій, вибір методу оцінки, підготовку документації, подання звітності до ДПС України, коригування фінансового результату та зберігання відповідної документації протягом щонайменше 7 років [3].

Однак на практиці підприємства часто стикаються з низкою проблем: невірне визначення ринкової ціни через обмежений доступ до ринкових даних; відсутність належної документації; невідповідність міжнародним стандартам, зокрема вимогам ОЕСР та IFRS [4].

Для зниження ризиків пропонується:

- використовувати перевірені методи трансфертного ціноутворення відповідно до вимог ОЕСР [4];
- впроваджувати автоматизовані системи збору й обліку даних;
- налагоджувати внутрішній контроль та аудит операцій з пов'язаними особами;
- організовувати навчання персоналу для підвищення обізнаності щодо трансфертного ціноутворення.

Отже, належна організація облікових процесів, забезпечення прозорості трансакцій між пов'язаними особами, відповідність законодавчим вимогам України та міжнародним стандартам дозволяють підприємствам мінімізувати податкові ризики, уникнути санкцій та підвищити фінансову стабільність.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення» від 04.07.2013 № 408-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/408-18>
3. Наказ МФУ № 8 від 18.01.2016 «Про затвердження Порядку складання звіту про контрольовані операції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-16>
4. OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations. 2017. URL: <https://www.oecd.org/tax/transfer-pricing/>

Sergii Rylieiev, PhD in Economics, Associate Professor,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of SUTE,
Anna Kunyachak, Accountant «Chernivtsi khimzavod» ALC,
Chernivtsi

FUNDAMENTALS OF ACCOUNTING FOR CONTROLLED TRANSACTIONS

The paper outlines the key requirements for accounting controlled transactions in accordance with the Tax Code of Ukraine and international transfer pricing standards. It analyzes the criteria for recognizing controlled transactions, the arm's length principle, and common issues related to documentation and fair market valuation. The study offers recommendations to reduce tax risks and ensure compliance with current legislation.